

D R E P T U L

LEGIslaŢIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENŢA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOFOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ŞI DUMINECA

REDACTIA ŞI ADMINISTRAŢIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an şi pe jumătate de an
la 1 Ianuarie şi 1 Iulie

Dela 1 Iulie pânăla 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studenţii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R:

Observaŷiuni asupra unor lacune din regulamentul actelor de stare civilă, de d-l George D. Nedelcu.

JURISPRUDENŢA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casaŷiune şi justiŷie, secŷiuni-unite:* Petre Sadoveanu cu Ministerul de finanŷe.

Inalta Curte de casaŷiune şi justiŷie, secŷiunea I: N. Stanciu şi alŷii cu Chira Cireş.

Curtea de apel din Bucureşti, secŷiunea II: Frusina C Creŷu cu Petre Ion Petre şi altul.

Tribunalul Ilfov, secŷia comercială: Firma comercială S. & W. Hoffman cu C. F. R.

OBSERVAŢIUNI ASUPRA UNOR LACUNE

DIN

REGULAMENTUL ACTELOR DE STARE CIVILĂ

1. Publicaŷiunile în România pentru căsătorile Românilor în străinătate.

Art. 35 şi 36 din regulamentul pentru serviciul actelor de stare civilă, prescrie obligaŷiunea pentru ofierii de stare civilă să facă publicaŷiuni de căsătorie, când sunt «invitaŷii» de un alt ofier de stare civilă.

Aplicaŷiunea acestei dispoziŷiuni nu prezintă nici o dificultate când un român se căsătoreşte în o altă comună decât a locuinŷei sale, dar tot în România.

Nu tot aşă e când un român se căsătoreşte în străinătate.

După legiuirile ungare asupra căsătoriei, străinii cari voesc să contracteze o căsătorie în Ungaria, sunt ȷinuŷii — dacă nu sunt dispensaŷii de ministerul regal ungar al justiŷiei — să probeze că nu există, după legile ŷării lor de origină, nici un obstacol la căsătoria proiectată. Legea ungară nu admite excepŷiuni în această privinŷă decât în cazul de unire între un supus ungar şi o străină, în care caz e destulca străina să probeze că are vârsta

prescrişă şi că se bucură de «facultăŷile personale» cerute de legea ŷării sale.

Pentru supuŷii unguri cari voesc să contracteze căsătorii în străinătate, asemenea certificate se liberează de ministerul de justiŷie ungar, pe baza unei declaraŷiuni a ofierului stărei civile competent, constatând că s'au făcut cuvenitele publicaŷiuni de căsătorie, sau că s'a acordat dispensa celor interesaŷii.

După legea prusiană relativă la punerea în aplicare a codului civil german, străinii cari voesc să contracteze căsătorie în Prusia trebuie, între altele, să prezinte şi o atestaŷiune din partea autorităŷei competente a Statului cărui aparŷin, dovedind că acelei autorităŷi nu s'a prezintat nici o opoziŷiune la căsătorie, valabilă după legile acelu Stat. Vre-o dispoziŷiune specială relativă la publicaŷiuni pentru căsătoriile străinilor domiciliaŷii în Prusia, nu există.

După legea germană, asemenea publicaŷiuni pentru străinii cari voesc să se căsătorească în Germania, nu se fac în ŷara lor de origină decât dacă au avut domiciliul sau reşedinŷa obişnuită în ŷara de origină în timpul celor din urmă 6 luni cari au precedat contractarea căsătoriei, şi, în acest caz chiar, publicaŷiunea nu se face prin intermediul autorităŷei străine.

Ofierii de stare civilă, dar, din Germania nu sunt în măsură să se adreseze unei autorităŷi străine pentru a obŷine publicaŷiuni relative la căsătorie.

După art. 1 şi 4 din convenŷiunea internaŷională dela Haga, privitoare la căsătorii, semnată în 1902 şi ratificată în 1904, străinii, spre a se căsători, sunt datori să dovedească că indeplinesc condiŷiunile trebuitoare după legea naŷională a fiecărui din soŷii.

Iar art. 152 din codul civil român, zice că pentru ea să fie puternică şi în România o căsătorie săvârşită de un român în străinătate, trebuie ca el să nu fi contra-

venit dispozițiilor cuprinse în capít. I dela titlul «despre căsătorie».

Ca să nu contravie dar acestor dispozițiuni, cată să se dea românului ce se căsătorește în străinătate, puțința de a se conforma lor, și de a dovedi că s'a conformat întocmai.

De aceea, următoarea dispozițiune este necesară de introdus în regulamentul pentru actele de stare civilă :

Românul sau românca ce se căsătorește în străinătate, va putea cere direct, sau prin împuternicit, oficerului de stare civilă român, al locului său de origină sau al domiciliului său, facerea publicațiilor cerute de lege.

După îndeplinirea acestei formalități și după expirarea termenului legiuit, oficerul de stare civilă va fi dator să libereze certificat care să constate că cerințele legii privitoare la publicațiunea căsătoriei au fost aduse la îndeplinire și că, neprezentându-se nici o opozițiune, nu există, după legile țării române, sub acest raport, nici un obstacol la căsătoria proiectată.

In caz de se va fi prezentat vre-o opozițiune la căsătorie, oficerul de stare civilă va face mențiune despre aceasta în certificat, arătând dacă opozițiunea a fost anulată prin retragerea ei, conform legii, de către cel ce a făcut-o, sau prin hotărâre judecătorească.

2. Legalizarea actelor de stare civilă străine ce au a servi la căsătorii.

Încă din anul 1897, ministerul de justiție al Belgiei a luat măsura ca legalizarea actelor de stare civilă străine ce au a servi la căsătorie, să nu se mai ceară pentru actele provenind din Franța, Germania, Marele Ducat de Luxemburg, Elveția, Italia, România și Țările-de-jos. În asemenea cazuri, semnătura depozitarului registrelor și sigiliul puse pe aceste acte, vor înlocui formalitatea legalizării.

Pentru simplificarea formalităților privitoare la căsătorii, este bine să se ia și la noi o măsură identică, care ar putea fi formulată astfel :

Actele de stare civilă încheiate în străinătate și destinate a servi la căsătorii, vor fi scutite de formalitatea legalizărilor ministerelor de externe ale țărilor de unde emană actul și ministerului român de externe, dacă ele provin din Statele cari admit o asemenea scutire pentru actele de stare civilă române.

Semnătura depozitarului registrelor și sigiliul puse pe aceste acte, vor înlocui formalitatea legalizărilor.

3. Extractele după actele de naștere ale copiilor legitimați prin căsătorie subsequentă.

După art. 15 din regulament, oficerii de stare civilă sunt datori să libereze extracte, adică copii întocmai, după actele trecute în registre.

În temeiul acestui articol, oficerii de stare civilă liberează, conform registrului, și extractele de naștere ale

copiilor legitimați prin căsătorie subsequentă, adică în mențiunile «copil natural» și «tată necunoscut», iar în josul actului arată că copilul a fost legitimat prin căsătorie de părinții săi.

Neajunsul ce crează un asemenea act este vădit. E umilitor și pentru copil și pentru părinte.

În Austria s'au luat măsuri, pe cale regulamentară, ca aceste neajunsuri să fie înlăturate și, prin decretele cu No. 27062 din 3 Iulie 1830 și 17820 din 18 Iulie 1834, s'a hotărît modul cum să se libereze certificatele după actele de naștere ale copiilor legitimați.

Oficerul stărei civile este dator a trece în certificat numai numele mamei și al tatălui, precum și mențiunea că sunt căsătoriți; cu alte cuvinte, certificatul cuprinde starea civilă a copilului în momentul când se liberează actul.

Un asemenea certificat presupune că starea civilă a copilului a fost dela început aceasta: fiu al unei mame și tată cunoscuți.

Numele mamei va fi acela pe care îl purtă înainte de căsătorie, pe lângă care se adaugă cuvintele «căsătorită» cu d-l (tatăl copilului), fără a se arăta data căsătoriei.

Mențiunea din registrul care constată căsătoria subsequentă, nu va fi reprodușă în certificat.

Modificarea de adus art. 15 din regulament în această privință, va putea fi formulată astfel:

Extractele după actele de naștere ce se vor libera pentru copiii legitimați prin căsătorie subsequentă, vor purtă denumirea de certificate. Ele nu vor cuprinde nici o mențiune despre legitimarea făcută sau despre faptul că născutul e copil natural din «tată necunoscut».

In certificat se vor trece, pe lângă datele cari constată nașterea, numele mamei pe care-l purtă înainte de căsătorie și numele tatălui, cu mențiunea că sunt căsătoriți, fără a se arăta data căsătoriei.

Copie întocmai după registru pentru copiii legitimați prin căsătorie subsequentă, nu se va libera decât autorităților judecătorești, în urma cererilor ce acestea vor face.

4. Săvârșirea ceremoniei bisericescă de botez a unui copil nedeclarat la oficerul de stare civilă.

După art. 23 din regulamentul actelor de stare civilă, nașterea despre care nu s'a făcut înștiințare de către persoanele îndatorate la aceasta, conform art. 41 din codul civil și 22 din regulament, în termenul de trei zile de când s'a întâmplat, nu mai poate fi înscrisă de oficerul stărei civile decât cu îngăduirea tribunalelor, dată prin hotărâre și după cercetare.

Nașterea neputând fi înscrisă, nu se poate libera nici buletinul de naștere prevăzut de art. 14 din regulament, spre a se putea servi partea în îndeplinirea ceremoniei bisericescă de botez. Preoții, în urma ordinelor ce au,

temându-se și de dispozițiunile art. 166 din codul penal, nu săvârșesc taina botezului până nu li se prezintă buletinul de naștere.

Neputându-se elibera buletinul, copilul rămâne nebotezat timp îndelungat, până ce tribunalul se pronunță și ordonă înscrierea născutului în registrele actelor stărei civile, așa că, din cauza neglijenței sau neștiinței persoanelor îndatorate a face declarația de naștere în termenul legal, se dă loc la o stare de lucruri destul de dăunătoare, atât credințelor creștinești ale populațiunei, slăbindu-le, cât și Statului și familiei.

Pentru a face să înceteze pe viitor aceste neajunsuri, prefectul de Tecuci a propus în anul 1907 ca, în cazul când declarațiunea de naștere nu s'a făcut în termenul legal, — și dar înscrierea nu se mai poate face decât ordonată de tribunal, — să se permită a se face botezul născutului înainte de a se pronunță tribunalul. În acest scop, să se înfățișeze preotului, în lipsă de buletin, o copie legalizată de pe procesul-verbal constatător despre nașterea și nedeclararea născutului, care proces-verbal urmează apoi a se înainta prin parchet tribunalului, spre a judeca pe cei vinovați și a ordona înscrierea.

Pe baza acestui proces verbal, preotul să săvârșească botezul noului născut.

Propunerea prefectului de Tecuci nefiind contrarie nici unei dispozițiuni din lege și prezentând un destul de vădit interes, ministerul justiției a aprobat-o dând o circulară autorităților judecătorești în acest sens.

Se poate dar adăoga la art. 23 din regulament următorul alineat:

În acest caz, președintele tribunalului căruia s'a făcut cerere de a constata nașterea copilului și a ordona înscrierea în registrele de stare civilă, va putea libera părții interesate copie legalizată după cerere, pentru ca pe baza ei, în lipsa buletinului de naștere, preotul să poată îndeplini ceremonia bisericească de botez.

5. Incunoștințarea autorităților judecătorești despre încetările din viață.

Sunt cazuri când legea ordonă punerea de sigilii pe averea rămasă după moartea unei persoane.

Sigiliile se pun din oficiu când e vorba de minori ce nu au încă tutor, de moșteniri vacante, etc.

În comunele rurale, primarul e obligat să închidă și să pecetluească lucrurile defunctului, și să vestească îndată pe tribunal de aceasta (art. 657 pr. civ.).

Adesea ori încetează din viață persoane pe urma cărora rămâne oarecare avere și, cu toate acestea, nici primarii, nici autoritățile judecătorești nu iau nici o măsură pentru sigilarea și conservarea averii.

Averea se risipește sau se însușește de persoane streine în paguba moștenitorilor și chiar a Statului, care poate fi dăunat de taxele succesoriale ce trebuiesc percepute, is'au lipsit de succesiunea ce ar avea drept să culeagă în lipsă de moștenitori.

În afară de aceasta, convențiunea consulară încheiată cu Italia în anul 1880, și care se aplică și Statelor cu cari nu avem asemenea convențiuni, obligă autoritățile noastre ca să înștiințeze îndată autoritățile consulare despre încetarea din viață a supușilor lor.

Convențiunea internațională dela Haga pentru regularea tutelei minorilor, semnată în anul 1902 și ratificată în 1904, zice de asemenea în art. 8: «Autoritățile Statului pe teritoriul căruia se va afla un minor străin, căruia va urmă să i se stabilească tutela, vor încunoștința despre această situațiune, îndată ce le va fi cunoscută, autoritățile Statului al căruia național este minorul».

Pentru înlăturarea neajunsurilor semnalate mai sus, și pentru ca să se poată aduce la îndeplinire dispozițiunile convențiunilor încheiate cu Italia și la Haga, este neapărată nevoie ca autoritățile noastre judecătorești să fie înștiințate despre încetările din viață, spre a putea, pe de o parte să ia măsuri pentru punerea sigiliilor, conservarea averilor și înființarea tutelelor, iar pe de alta să facă să se încunoștințeze, la trebuință, Statul și autoritățile consulare străine cu care să se pue în raport pentru regularea succesiunilor străine.

Autoritățile judecătorești nu pot fi mai bine înștiințate despre încetările din viață, decât de către oficialii de stare civilă, cari sunt în măsură să culeagă, cu ocaziunea întocmirii actelor de moarte, toate informațiunile necesarii cu privire la naționalitatea defunctului, la locul nașterii, la averea rămasă, la copii, la rudele defunctului, etc.

De aceea este nevoie să se introducă în regulament actelor de stare civilă următoarele dispozițiuni:

Odată cu întocmirea actului de încetare din viață, oficialul de stare civilă va mai consemna în un buletin separat, după declarațiunile martorilor, pe lângă științele ce cuprinde actul de încetare din viață și următoarele științe despre: 1) naționalitatea defunctului; 2) origina soției defunctului; 3) numărul copiilor defunctului, numele și etatea lor; 4) rudele defunctului, numele și prenumele lor, gradul de rudenie, vârsta, profesiunea și domiciliul lor (în țară sau în străinătate); 5) averea rămasă, din ce se compune, unde e situată și care ar fi valoarea ei.

Aceste buletine, oficialul de stare civilă le va înainta de îndată procurorului tribunalului, spre a lua măsuri, prin autoritatea competentă, atât pentru inventarierea și conservarea averii, de este cazul, și pentru înființarea tutelei, de este loc a se înființa, cât și pentru a se încunoștința și celelalte autorități în drept de a cunoaște deschiderea succesiunii și înființarea tutelei.

6. *Comunicarea în țară a actelor de stare civilă încheiate în străinătate de agenții diplomatici și consulari români.*

Agenții noștri diplomatici și consulari, pe lângă atri-

buțințele lor politice și administrative, îndeplinesc și funcțiuni de oficeri ai stării civile.

În această calitate ei sunt obligați să țină registre pentru actele de stare civilă. La finele fiecărui an, copii autentificate de dânsii după aceste registre se trimit, prin ministerele de afaceri streine și de justiție, tribunalului Ilfov.

Articolul 85 din regulamentul și tariful consular, decretat sub No. 1731 din 12 Iunie 1880 cuprinde următoarea dispozițiune :

«Copiile după registrele stării civile trimise de consul se vor verifica anual de către primul procuror al tribunalului, și apoi se vor înainta primarului Capitalei, spre a le transcrie în registrele stării civile din Capitală.

«Dacă procurorul va observa ceva neregularități, le va comunica, prin ministerul justiției, ministerului de externe, pentru ca acesta să ia măsurile cuvenite pentru îndreptare».

Iar art. 86 sună astfel :

«Consulii vor ține un registru special, în care vor trece în total sau în extras, actele de stare civilă ce li se vor prezenta și cari vor fi făcute de alte autorități străine, precum și actele pentru nașterile sau cazurile de moarte, întâmplate pe un vas în timpul călătorii sale, cari se vor fi redactat de căpitanul, stăpânul sau patronul vasului confoam art. 45 și 71 din codul civil.

«Copia autenticată de consul după acest registru, se va trimite asemenea anual ministerului de externe, pentru ca acesta să-l comunice procurorului și primăriei Capitalei».

Nu cunosc dacă dispozițiunile acestor două articole, 85 și 86 din regulamentul consular, s'au aplicat vreodată.

Chiar de s'ar trimite asemenea copii după registre, de către primul procuror primarului Capitalei, spre a le transcrie în registrele stării civile din Capitală, încă nu se dă, prin aceasta, publicitatea necesară, acolo unde e nevoie de dânsa, actelor de stare civilă săvârșite în străinătate. Asemenea acte ar trebui trimise spre a fi transcrise în registrele de stare civilă dela locul domiciliului părților.

În regulamentul actelor de stare civilă, s'ar putea dar introduce dispozițiunea următoare :

Prin derogare la dispozițiunile articolelor 85 și 86 din regulamentul și tariful consular, decretat sub No. 1731 din 12 Iunie 1880, agenții diplomatici și consulari români din străinătate, oficeri de stare civilă, vor trimite, îndată ce vor fi redactate și trecute în registrele respective, copii autentice după actele de stare civilă, ministerului afacerilor streine spre a le înainta, ca să fie transcrise, oficerului de stare civilă al locului domiciliului părților, sau al ultimului lor domiciliu.

Dacă domiciliul părților sau ultimul lor domiciliu nu este cunoscut, asemenea acte vor fi trimise, spre a fi transcrise, la oficerul de stare civilă al Capitalei.

(Va urma)

GEORGE D. NEDELCO

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 23 Septembrie 1910

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Petre Sadoveanu cu Ministerul de finance

PATENTĂ — AVOCAT. — IMPOZIT. — DREPT FIX. — ART. 2 ȘI 4 DIN
LEGEA PATENTELOR DELA 1877 MODIFICĂTOARE A LEGEI DELA 1863.

Deși prin legea dela 1877, modificătoare a lezei patentelor din 1863, s'a stabilit că patenta se compune dintr'un drept fix și dintr'un drept proporțional, totuș această modificare făcându-se însă numai pentru comerziurile și industriile prevăzute la tabela A, iar nu și pentru profesiunile libere prevăzute în tabela C, urmează că taxa patentei pentru profesiunea de avocat este acea fixată de legea din 1863, adică un drept fix, care însă se determină după valoarea locativă a imobilului ocupat de profesioniști.

No. 13. — Respins, ca neintemeiat, după două divergențe, recursul făcut de Petre Sadoveanu contra deciziei No. 703 din 1910, a comisiei de apel a Capitalei București.

S'au ascultat: recurentul, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Al. Zăuceanu, în combateri; d-l procuror general Sc. Popescu, în concluziuni, pentru respingerea recursului.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Violare și greșită interpretare a art. 2 din legea patentelor.

«Am cerut să fiu înscris la impozitul de patentă pentru profesiunea de avocat. Agenții fiseului au calculat bine suma ce trebuie să plătesc, adică 4% din chiria casei ce ocup, de 2.700 lei. Au considerat însă impozitul acesta ca fix.

«Am făcut întâmpinare la comisia comunală, susținând că acest impozit nu poate fi considerat ca fix, ci numai ca proporțional. Comisiunea comunală mi-a dat dreptate; dar comisiunea de apel, prin decizia No. . . din 1910, admitând apelul fiseului, a considerat impozitul ca fix. Cred că această instanță a dat o greșită interpretare și a violat art. 2 din legea patentelor, pe baza căruia a admis acel apel, pentru următoarele considerațiuni: Impozitul de patentă se compune dintr'un drept fix și un drept proporțional. Art. 2 ne arată care e criteriul după care se determină și deci se percepe fiecare din aceste drepturi. Profesiunea de avocat se impune cu 4% din valoarea locativă a încăperilor unde profesionistul își exercită profesiunea, și dacă lucrul este așa, ce fel de drept e acesta ?

«Fix? Nu, căci însăși legea, prin art. 2, alin. 2, § I, II și III, arată cum se determină dreptul fix. Or, impozitul de 4% asupra valorii locative nu intră în nici unul din paragrafele acestea. E însă impozitul un drept proporțional? De sigur, căci legea îl determină ca atare. Alin. III zice că dreptul proporțional sa determină în raport cu valoarea locativă a încăperilor.

«Din aceasta nu se poate eși, și dacă am admite teoria comisiei de apel, am ajunge la această teorie curioasă că impozitul profesiei de avocat este un drept fix, însă se determină și se percepe după normele dreptului proporțional».

Având în vedere deciziunea comisiei de apel a Ca-

pitalei București, supusă recursului, prin care s'a admis apelul făcut de fisc în contra deciziei comisiei comunale și s'a hotărît ce patenta de avocat la care a fost impus recurentul Petre Sadoveanu, este un drept fix, iar nu un drept proporțional;

Văzând art. 2 din legea patentelor din anul 1863, care a stabilit că patenta, în genere, este un drept fix anual, regulat după tabelele litera A, B și C, anexate la acea lege, și care se determină după populație și după o tarifă generală sau specială pentru industriile și profesiunile din tabela A și B și după mijloacele de producție pentru profesiunile coprinse în tabela C, între care se găsește și profesiunea de avocat;

Considerând că, deși prin legea din 1877, modificatoare a legii patentelor din 1863, s'a stabilit că patenta se compune dintr'un drept fix și dintr'un drept proporțional, această modificare însă s'a făcut numai pentru comerțurile și industriile prevăzute în tabela A, iar nu și pentru profesiunea de avocat, această profesiune fiind trecută în tabela C;

Considerând că, astfel fiind, și întrucât taxa proporțională înființată în anul 1877 nu a putut schimba dreptul fix la care erau supuse profesiunile prevăzute în tabela C într'un drept proporțional, de aci rezultă că taxa patentei pentru profesiunea de avocat este cea fixată de legea din 1863, adică un drept fix, care însă se determină după valoarea locativă a imobilului ocupat de profesioniști;

Considerând, afară de aceasta, că singura modificare adusă taxei de patentă fixă asupra profesiunilor libere, creată prin legea din 1863, este cea făcută prin legea din 1896, care a redus taxa de 10% la 4% asupra valorii locative, și care lege se referă numai la taxa fixă impusă prin legea din 1863, iar nu la cea stabilită prin legea din 1877, ceea ce învederează că legiuitorul nu a avut intențiunea să schimbe caracterul de patentă fixă la profesiunile libere;

Considerând că această voință a legiuitorului de a considera ca un drept fix patenta la care sunt supuse profesiunile libere, mai reese și din dispozițiunile art. 4 al legii patentelor din 1877, care scutește de taxa proporțională toate profesiunile cari plătesc taxa patentelor în raport cu valoarea locativă, între cari intră și profesiunea de avocat;

Că, prin urmare, față cu dispozițiunea expresă a legii, este evident că patenta plătită de avocați trebuie considerată ca un drept fix, astfel cum a fost stabilit și clarificat prin legea din 1863;

Considerând că, astfel fiind, din toate aceste puncte de vedere, motivul de casare urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 28 Septembrie 1910

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

N. Stanciu și alții cu Chira Cireș

PĂMÂNT RURAL. — CUMPĂRĂTOR. — CONDIȚIUNI CERUTE DE LEGEA RURALĂ. — ÎNTRUNIREA LOR. — APRECIERE SUVERANĂ A INSTANȚEI DE FOND.

JUDECĂTOR SINDIC. — DACĂ POATE COMPLECTA TRIBUNALUL. — DELEGAȚIUNE. — ART. 733 COD. COM. ȘI ART. 12 DIN LEGEA ORGANIZĂRII JUDECĂTOREȘTI.

unui pământ rural întrunește condițiunile cerute pentru a dobândi acel pământ, cât și constatarea simulațiunii actului de vânzare intervenit, fiind chestiuni de fapt de atributul suveran al instanței de fond, scapă controlului Inaltei Curți.

2° Judecătorul-sindic poate complectă tribunalul în caz de absență justificată a judecătorului de ședință, cu delegare însă din partea ministerului de justiție sau a președintelui tribunalului respectiv, astfel că recurentul care își întemeiază recursul său pe motiv de rea constituire a instanței de fond trebuie să facă dovada lipsei delegațiunii judecătorului-sindic care a compus tribunalul.

No. 484.— Respins, ca neîntemeiat, recursul făcut de N. Stanciu și alții contra sentinței tribunalului Brăila, secția II, cu No. 248 din 1910, dată în proces cu Chira Cireș.

S'au ascultat: d-nii avocați P. P. Poni și G. Barozzi, în desvoltarea motivelor de casare; d-l procuror general Sc. Popescu, în concluziuni, pentru respingerea recursului.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor I, II și III de casare:

I. «Trebuie să justifice cumpărătorul că nu mai are alt pământ rural, spre a putea face cumpărătoare, lucru ce n'a făcut.

II. «Actul de vânzare petrecut între cumpărător și vânzător a fost și este simulat în scop de a favoriza pe cumpărător, care este fiul vânzătorului, în dauna celorlalți moștenitori, cari prin acest mijloc ne-a depărtat dela succesiunea ce ne este deferită prin lege».

III. «Rea interpretare, cum și denaturarea chestiunii abordată de noi prin acțiune».

Având în vedere că, prin sentința supusă recursului, tribunalul a respins ca nefondată acțiunea recurenților pentru anularea unui act de vânzare de pământ rural, intervenit între Teodor Cireașă, autorul recurenților, ca vânzător, și Mihail T. Cireașă, ca cumpărător, reprezentat azi prin soția sa, intimata Chira Cireașă, în calitate de tutoare legală;

Considerând că, pentru a respinge această acțiune, tribunalul a constatat că Mihail Cireașă a intrunit, în momentul cumpărării, condițiile cerute de legea rurală pentru a dobândi pământ dat în virtutea acelei legi; că mijlocul de apărare invocat de recurent și bazat pe simulația actului de vânzare, tribunalul îl înlătură, constatând că actul nu este simulat;

Considerând că, atât chestiunea de a se ști dacă cumpărătorul întrunește condițiunile cerute pentru a dobândi pământ rural, cât și constatarea simulațiunii actului sunt chestiuni de fapt, pe cari instanța de fond le constată în mod suveran, fără ca hotărîrea sa în această privință să fie supusă controlului acestei Inalte Curți;

1° Chestiunea de a se ști dacă cumpărătorul

Considerând că, în speță, tribunalul își motivează constatările sale de fapt, astfel că motivele de recurs sunt nefondate.

Asupra motivului IV de casare :

IV. «Violarea art. 12 din legea de organizare judecătorească și 733 din codul comercial.

«Pricina a fost judecată de președinte complectat cu judecătorul-sindic. În acest mod, tribunalul a fost rău constituit : 1) pentru că nu se constată că judecătorul-sindic avea delegația ministerului de justiție sau a primului-președinte de a luă parte la lucrările tribunalului, conform art. 733 cod. com.; 2) pentru că chiar dacă ar fi avut o atare delegație, totuși tribunalul Brăila, fiind un tribunal cu două secțiuni, complectarea lipsei unui judecător urmă să se facă prin tragere la sorți dintre membrii dela cealaltă secțiune, potrivit art. 12 din legea de organizare judecătorească, și numai când nu s'ar putea indetula în acest mod o secțiune, tribunalul are a se complectă cu judecătorul-sindic, intrucât judecătorul-sindic este chemat să complecteze numai în caz de absolută necesitate, după cum prevede art. 733 cod. com.

«În speță, neconstatându-se că s'ar fi procedat potrivit art. 12 din legea de organizare judecătorească, tribunalului a fost rău constituit și hotărîrea dată urmează a fi anulată (Decizia Cas. secț. II, No. 291, Bulet. 1907, pag. 1911, dată după divergență).

Considerând că, din frontispiciul sentinței atacate cu recurs, se constată că tribunalul, când a judecat această afacere, a fost compus din d-l A. Alexandrescu, președinte, și d-l Em. Slătineanu, judecător-sindic;

Considerând că art. 733 cod. com. prevede că în caz de vacanță sau de absolută necesitate, judecătorii-sindici pot fi delegați de ministerul justiției sau de președintele tribunalului pentru a înlocui pe judecătorul tribunalului sau pe judecătorul de instrucție;

Considerând că, în speță, prezumțiunea este ca judele-sindic avea delegațiunea pentru a înlocui pe judecătorul tribunalului, și că proba contrarie nu a fost făcută;

Că, de asemenea, nu se poate presupune, în lipsă de orice probă, că primul-președinte, în complectarea tribunalului, nu s'a conformat art. 12 din legea organizării judecătorești;

Că recurentul, care susține că art. 733 din codul comercial și art. 12 din legea organizării judecătorești au fost călcate, trebuie să facă dovada afirmațiunei sale, care servă de temei al motivului de recurs, prin prezentare de certificate sau în orice alt mod, o asemenea dovadă neputând rezulta din dosarul afacerii, în care nu se cuprind actele relative la delegațiunea judecătorului-sindic și la tragerea la sorți pentru complectarea tribunalului, care se face de primul-președinte la secțiunea sa;

Că, prin urmare, și acest ultim motiv de recurs este nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 8 Martie 1910

Președînța d-lui M. Ciocârdia, consilier

Frusina C. Crețu cu Petre Ion Petre și altul

SENTINȚĂ. — COMUNICARE. — FIUL DESTINATARULUI. — MINORITATE. — VALIDITATEA ACTULUI DE PROCEDURĂ. — ART. 7 PR. CIVILĂ.

Faptul că un act de procedură a fost înmănat

unui fiu minor al persoanei în drept de a primi această procedură, nu poate atrage nulitatea actului, de oarece legea, prin art. 74 pr. civilă, cere ca condițiune numai ca comunicarea actului, în lipsa destinatarului dela domiciliu, să se facă în primirea unei persoane din familia sa, sau care să domicilieze cu dânsul, fără a cere și condițiunea majoratului celui ce a primit actul.

No. 72.— Frusina C. Crețu, cu autorizațiunea soțului său, de o parte, și Petre Ion Petre și Niculina Marincelu, cu autorizațiunea soțului său, de altă parte, au făcut apel în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 682 din 1908.

S'au ascultat : d-l acocat Melidon, din partea apelantei Frusina C. Crețu ; d-nii avocați Iliescu și Cerban, din partea apelanților Niculina Marincelu și Petre Ion Petre.

Curtea,

Având în vedere că acest proces are de obiect cererea făcută la prima instanță, prin petiția înreg. la No. 18286 din 1908, de Petre I. Petre, Niculina C. Marincelu și soțul său Chr. Marincelu, de a se anulă procedura în consecință și sentința civilă a aceluiaș tribunal, cu No. 119 bis, din 1907, titlul ei executor, cum și toate actele ce se vor fi încheiat cu executarea ei, de oarece a fost dată pe baza acelei proceduri neexistente, dânsii nefind citați pentru ziua de 25 Ianuarie 1907, când au avut loc desbaterile, în urma cărora la 5 Martie 1907, s'a dat zisa sentință;

Având în vedere că trib. Ilfov, secț. I, prin sentința apelata a admis cererea făcută prin petiția mai sus arătată de Niculina Marincelu, cu autorizația soțului său Hristea Marincelu și a anulat față de numita, atât procesul-verbal cu data de 22 Iunie 1907, relativ la înmânarea sentinței cu No. 119 bis, din 1907, cât și titlul executor, aplicat pe această sentință, precum și toate actele ce se vor fi încheiat în executarea ei, respingând ca neîntemeiată cererea făcută de Petre I. Petre, prin aceeaș petițiune, față de care titlu executor rămâne perfect valabil;

Având în vedere că părțile, în susținerea apelurilor și a mijloacelor lor de apărare, au invocat aceleaș fapte și mijloace, pe care le-au invocat și la prima instanță.

În ce privește apelul făcut de Petre I. Petre :

Având în vedere motivele din sentința apelată, pe care Curtea găsindu-le juste și bine întemeiate, și le însușește, adoptându-le în totul;

Că astfel, apelul numitului este neîntemeiat.

În ce privește apelul făcut de Frusina C. Crețu, cu autorizația soțului său C. Crețu;

Având în vedere că numita, prin apelul ce a făcut, tinde a se respinge cererea făcută la prima instanță de

Niculina Marincelu, cu autorizația soțului său Hristea Marincelu, prin petiția înreg. la No. 18285 din 1908;

Având în vedere că, din lucrările din dosar, deși rezultă că în ziua de 31 Ianuarie 1907, trib. fără să existe la dosar dovezile de înmânarea citațiilor soților Marincelu, a intrat în cercetarea procesului și a dat hotărârea cu No. 119 bis, totuș acest viciu de procedură, cu care se pretinde de Niculina Marincelu că s'a dat menționata sentință, putea fi reparat dacă numiții făceau uz, în speță, fiind aplicat art. 151 pr. civ., de calea apelului, din moment ce sentința li era comunicată;

Considerând deci că Curtea, ca și tribunalul urmează să examineze dacă, copia sentinței cu No. 119 bis, din 1907, a fost sau nu bine comunicată Niculinei Marincelu;

Având în vedere că, din procesul-verbal cu data de 27 Iunie 1907, dresat de agentul portăreilor tribunalului Ilfov, rezultă că copia menționatei sentințe cu No. 119 bis, din 1907, a fost predată, în lipsa Niculinei H. Marincelu dela domiciliu, fiului său Ioan Hrs. Marincelu, în vârstă de 12 ani, după cum rezultă din actul de naștere No. 19 din 1895;

Având în vedere că art. 74 din pr. civ. pune condițiunea pur și simplu, că în caz de lipsă dela domiciliu al celui în drept de a primi actele de procedură, aceste acte se vor înmâna unor persoane din familia sa, care să locuiască cu acela căruia trebuie să-i fie comunicate, fără să facă distincțiunea ca acele persoane să fie majoare;

Având în vedere că, întrucât copia sentinței cu No. 119 bis, a fost comunicată părții în drept în conformitate cu legea, această comunicare este perfect și legal făcută în lipsa Niculinei C. Marincelu, fiului său Ion Hristea Marincelu, care deși are vârsta de 12 ani, totuși este școlar, știutor de carte, și dar Curtea, apreciind, găsește că dânsul a avut discernământul și deci a fost în măsură să-și dea socoteala de importanța actului ce i se încredinșase de agentul portăreilor cu îndatorirea de a-l predă părinților săi;

Că, astfel, acest apel este întemeiat și cată a fi admis, respingându-se cererea făcută la prima instanță de Niculina Marincelu, cu autorizația soțului său Hristea Marincelu prin petiția înreg. la No. 18285 din 1908;

Având în vedere că deși Niculina Marincelu și soțul său semnează alături de Petre I. Petre petiția de apel contra sentinței cu No. 682 din 1908 a trib. Ilfov, secția I, totuș de oarece prin această sentință trib. le-a dat câștig de cauză, apelul făcut în asemenea condițiuni, întrucât i s'a.admis integral cererea făcută înaintea primei instanțe și nici azi în apel nu a pus concluziuni decât pentru menținerea sentinței apelate în atari condițiuni apelul său se consideră ca făcut fără interes, și'l respinge ca atare.

Pentru aceste motive, admite apelul făcut de Frusina C. Crețu, respinge celălalt apel.

Semnați: M. Gr. Ciocărdia, St. Miculescu, I. Baștea.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA COMERCIALA

Audiența dela 6 Octombrie 1910

Președinta d-lui N. T. Metaxa, judecător

Firma comercială S. & W. Hoffman cu C. F. R.

CĂRĂUȘ.— ACȚIUNE CONTRA LUL.— PRESCRIPTIUNE.— INTINDEREA EI.— ART. 956 COD. COM.

CĂILE FERATE ROMÂNE.— TARIF.— PRESCRIPTIUNE.— INVOCAREA EI ÎNAINTEA JUSTIȚIEI.

PRESCRIPTIUNE.— SCURTATEA TERMENULUI.— DACĂ POATE FI FĂCUTĂ DE PĂRȚI.

1° Prescripțiunea prevăzută de art. 956 c. com. se aplică fără distincțiune la toate acțiunile contra cărăușilor cari isvorăsc din contractul de transport, iar nu numai la acele cari isvorăsc din cazurile enumerate în ultimul alineat al articolului citat, de oarece legiuitorul, prin acea enunțiere, nu stabilește nici o distincțiune, ci specifică numai de când are a se socoti prescripțiunea în acele cazuri.

2° Dispozițiunile tarifului XXI al C. F. R. prin care se stabilește termenul înăuntrul căruia părțile pot cere restituirea sumelor acordate ca reducere pentru materialele exportate, constituie o prescripție stabilită de părți, care se poate invoca nu numai între ele, ci și înaintea justiției.

3° Părțile pot scurta termenul prescripțiunii obișnuite stabilită de lege, fiindcă interesul general și ordinea publică nu suferă nimic din aceea că părțile grăbesc realizarea scopului urmărit de prescripțiune, de a împiedica procesele ale căror fapte și acte doveditoare s'au pierdut sau sunt greu de constatat.

Tribunalul,

Asupra apelului introdus de C. Wortman, în calitate de procurator al filialei S. & W. Hoffman din Galați, prin cererea înreg. la No. 19046 din 1909 în contra cărței de judecată cu No. 1276, pronunțată de d-l judecător de ocol III București, în ziua de 27 August 1909:

Având în vedere că prin cartea de judecată apelată s'a respins ca prescisă acțiunea intentată de filiala S. & W. Hoffman contra direcțiunii generale a C. F. R. și prin care cerea să fie obligată a-i restitui 527 lei și 80 bani ca procente legale, sumă reținută de părăta peste suma ce i se cuveneă pentru transportul a 8 vagoane scânduri;

Având în vedere actele din dosar, susținerile și concluziunile părților;

Având în vedere că, în fapt, se constată că în August și Septembrie 1907, reclamanta a predat în gara Săscut opt vagoane de scânduri pentru Galați-Docuri, de unde urmau să fie exportate în Algeria; că, pentru a încuraja exportul lemnului, direcțiunea C. F. R. a acordat o re-

ducere la taxele de transport, dar prin tariful său special No. XXI, în speță cel pus în aplicare la 15 Iunie 1900, prevede că aceste reduceri le restituie părții numai dacă i se prezintă, până în cel mult 6 luni din ziua predării transportului, scrisoarea de trăsură și actele vamale române, din care se dovedește transportul până la frontieră, cum și exportul; că, în conformitate cu aceste dispozițiuni, pentru vagoanele arătate mai sus s'a perceput ca taxă suma de 1040 lei și 50 bani, rămânând a se restitui reducerea, când se îndeplineau cerințele tarifului XXI; că scândurile s'au exportat, iar reclamanta s'a adresat justiției la 20 Maiu 1909, cerând restituirea sumei ce trebuie să i se reducă din acest transport;

Având în vedere că direcțiunea C. F. R. a invocat prescripțiunea acțiunii reclamantului;

Având în vedere că, după art. 956 cod. com. acțiunile contra căraușilor, derivând din contractele de transport, se prescriu prin trecere de 6 luni, dacă transportul a fost făcut în Europa, afară de Islanda și Insulele Feroe, într'o piață maritimă a Asiei sau a Africei de pe Mediterana, Marea Neagră, canalul de Suez sau Marea Roșie, or într'o piață de pe uscat, legată prin o cale ferată cu o piață maritimă din localitățile sus arătate și printr'un an, dacă transportul se face în alt loc; că, după ultimul aliniat al acestui articol, în caz de pierdere totală, termenul începe a curge din ziua în care lucrurile transportate trebuiau să ajungă la destinația lor, iar în caz de pierdere parțială, avarie sau întârziere, din ziua predării mărfurilor în primirea destinatarului;

Considerând că, întrucât aliniatul întâi al acestui articol e redactat: «acțiunile contra căraușilor, derivând din contractul de transport» fără a se face vre-o distincțiune, urmează că nici pe cale de interpretare nu se poate stabili vre-o distincțiune; că dacă în aliniatul ultim se vorbește de pierdere totală, parțială, avarie sau întârziere, nu înseamnă că se prescriu numai acțiunile contra căraușilor, pentru pierderea totală, parțială, avarie sau întârziere, căci aliniatul ultim prevede numai de când se vor socoti termenele prescripțiunii în acele cazuri speciale, iar nu că prescripțiunea prevăzută în acest articol ar avea loc numai pentru acțiunile provenite din acele cauze;

Că, dacă motivul pentru care s'a înscris în cod această prescripțiune scurtă, este ca să nu fie prea mult timp amenințat căraușul de pretențiunile acelora pentru care a făcut transportul, înlesnindu-i-se astfel liberarea cât mai curând, n'ar fi fost logic să i se acorde această favoare în cazul când a pierdut în parte sau în total marfa, or a întârziat și să fie lăsat sub regimul prescripțiunii obișnuite în materie comercială pentru alte pretențiuni ce s'ar formulă contra sa cu privire la acest transport;

Că, așa fiind, art. 956 cod. com. nu poate fi interpretat decât că se prescrie prin 6 luni sau un an, toate

acțiunile contra căraușilor derivând din contractul de transport;

Având în vedere că, în speță, prescripțiunea de 6 luni a mai fost stabilită și de părți, de oarece prin tariful XXI al C. F. R., pe care firma reclamantă l'a acceptat, cerând să beneficieze de avantajile lui, se prevede că restituirea sumelor acordate ca reducere pentru materialele exportate se face numai dacă partea în cel mult 6 luni din ziua predării transportului prezintă direcțiunii anumite acte;

Considerând că din moment ce reclamantul a primit această condițiune, nu se poate admite că deși după 6 luni n'ar mai putea cere restituirea la direcțiunea C. F. R., ar avea totuș dreptul s'o ceară pe calea justiției, fiindcă atunci cea dispoziție în loc să pue la adăpost direcțiunea C. F. R. de d'feritele pretențiuni tardive, greu de lichidat din pricina tardivității lor, lucru ce tocmai a voit să evite prin înscrierea acelei dispozițiuni din tariful XXI, i-ar face situația mai rea, expunând-o să fie chemată înaintea justiției pentru lichidarea lor;

Că, dispoziția din tariful 21 este o adevărată prescripțiune stabilită de părți și care se poate invoca nu numai între ele, ci mai ales înaintea justiției;

Că chiar dacă n'ar fi existat art. 956 cod. com., sau s'ar admite că nu este aplicabil în speță, părțile puteau scurtă termenul prescripțiunii obișnuite, fiindcă interesul general și ordinea publică nu suferă nimic din ceea ce părțile grăbesc realizarea scopului urmărit de prescripțiune, de a împiedica procesele ale căror fapte și acte doveditoare s'au pierdut, sau sunt greu de constatat;

Că, deci, convențiunea părților, prevăzută în tariful XXI și prin care se scurtează prescripțiunea comercială obișnuită este valabilă, că de altfel ele n'au făcut decât au prevăzut în convențiunea lor, pentru a evita orice discuțiune, prescripțiunea din art. 956 cod. com.;

Considerând că întrucât, în speță, reclamanta cere restituirea sumei de 527 lei, și 80 bani, de abia în anul 1909, adică după mai bine de 2 ani, urmează că acțiunea sa este prescrisă în baza art. 956 cod. com. și a tarifului XXI;

Că, din moment ce direcțiunea C. F. R. deține acele sume în virtutea citatelor texte, nu se poate zice că s'a îmbogățit în paguba reclamantului fără cauză, întrucât cauza este tocmai prescripțiunea stabilită prin acele texte; că, dacă s'ar admite susținerile firmei apelante, ar urmă că prescripțiunea este fără nici un efect, căci orice s'ar dobândi prin ea, s'ar putea cere înapoi pe motiv că dobânditorul s'a îmbogățit fără cauză în paguba altuia;

Că, acțiunea reclamantului fiind prescrisă, bine a fost respinsă ca atare și deci și apelul urmează a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Andrei Rădulescu, respinge ca nefondat apelul.

Semnați: N. T. Metaxa, Andrei Rădulescu.